

ODPIS

Sygn. akt VIII U 2420/15

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 r. w Poznaniu

odwołania **I. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

z dnia 29 czerwca 2015r., znak: (...)

w sprawie **I. M.**

przy udziale płatnika składek P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca I. M. jako pracownik płatnika składek (...) P. G. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2015 roku.

/-/ Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 czerwca 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 963; dalej: ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych), art. 83 § 1 kc w zw. z art. 300 kp, stwierdził, iż I. M. jako pracownik u płatnika składek (...) P. G. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 stycznia 2015 r.

Uzasadniając wskazał, iż I. M. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik od dnia 1 stycznia 2015 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek P. G.. Zgłoszenie do ubezpieczeń zostało złożone po obowiązującym terminie, tj. w dniu 23 stycznia 2015 r. Płatnik składek złożył następujące dokumenty rozliczeniowe za I. M.:

- za 01.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 1.750 zł,

- za 02.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 937,50 zł,
- za 03.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 0 zł,
- za 04.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 0 zł,
- za 05.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 0 zł.

W dokumentach rozliczeniowych za okres od 16 lutego 2015 r. do 20 marca 2015 r. płatnik składek wykazał wypłatę wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy ze środków pracodawcy, natomiast od dnia 21 marca 2015 r. zgłoszono roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego.

W okresie od 13 stycznia 2014 r. do 16 czerwca 2014 r. I. M. była zarejestrowana w Powiatowym urzędzie Pracy w S. jako osoba bezrobotna, a od 17 czerwca 2014 r. jest zatrudniona w wymiarze 1 etatu w (...) S.A. W toku postępowania wyjaśniającego płatnik składek wskazał, iż w dniu 1 stycznia 2015 r. zawarł z I. M. umowę o pracę na okres próbny do dnia 31 stycznia 2015 r. Po okresie próbnym w dniu 1 lutego 2015 r. została zawarta umowa o pracę na czas określony do 31 grudnia 2017 r. I. M. została zatrudniona w charakterze pracownika biurowego oraz do sprzątania po zakończonych pracach remontowo-budowlanych. W związku z jej zatrudnieniem płatnik poszerzył także zakres swoich usług o usługi sprzątające. Ponadto przed zatrudnieniem I. M. nie zatrudniał innej osoby ponieważ nie było takiej konieczności. Do obowiązków ubezpieczonej należało pozyskiwanie nowych klientów, prowadzenie dokumentacji biurowej oraz w miarę potrzeb wykonywanie prac sprzątających po wykonanych usługach remontowo-budowlanych.

I. M. w toku postępowania przedłożyła umowę o pracę zawartą dnia 1 września 2014 r. na czas określony od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. z (...) S.A. Z umowy tej wynika, iż ubezpieczona została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sprzedawcy – kasjera w sklepie w D.. W oparciu o powyższe organ rentowy uznał, iż płatnik składek nie uzasadnił konieczności zatrudnienia I. M. na stanowisku pracownika biurowego oraz osoby sprzątającej. Ponadto nie przedłożono żadnych materialnych dowodów potwierdzających, że I. M. faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika. W sprawie przedstawiono faktury oraz oświadczenia M. K., G. G. i H. K., które budzą wątpliwości. Płatnik przedstawił także listy obecności, z których wynikają godziny pracy ubezpieczonej, tj.:

- od 6.30 do 14.30 u jednego płatnika, a od 15.30 do 20.30 u drugiego płatnika,
- od 6.00 do 13.00 u jednego płatnika, a od 14.00 do 22.00 u drugiego płatnika,
- od 6.30 do 14.30 u jednego płatnika, a od 15.00 do 20.00 u drugiego płatnika,
- od 6.00 do 12.00 u jednego płatnika, a od 14.00 do 22.00 u drugiego płatnika,
- od 7.00 do 13.30 u jednego płatnika, a od 14.00 do 22.00 u drugiego płatnika.

Na podstawie powyższych ustaleń, organ rentowy doszedł do przekonania, iż I. M. nie wykonywała pracy, a zgłoszona została do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania prawa do świadczeń – zasiłku chorobowego, a następnie macierzyńskiego. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 13 lipca 2015 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **I. M.** złożyła odwołanie od powyższej decyzji.

W uzasadnieniu podała, iż podjęła zatrudnienie u P. G. aby zwiększyć swoje miesięczne dochody. Pracując w D. otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 1750 zł brutto, podobnie jak jej mąż. Na swoim utrzymaniu mają 3-letnią córkę, stąd też odwołująca uznała za zasadne podjęcie dodatkowej pracy. Korzystne dla odwołującej było to, iż pracodawca proponował elastyczne godziny zatrudnienia, jak również miejsce pracy było położone niedaleko miejsca zamieszkania i dotychczasowego miejsca pracy I. M.. Odwołująca rozpoczęła pracę dnia 2 stycznia 2015 r. – przedstawiono jej obowiązki, przydzielono narzędzia pracy. Odwołująca odbyła również szkolenie BHP oraz przedłożyła zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy na oferowanym jej

stanowisku. I. M. wyjaśniła, iż według twierdzeń pracodawcy jej zatrudnienie wynikało z konieczności poszerzenia działalności i zwiększenia obowiązków w firmie. Zdaniem odwołującej przedstawione przez nią i pracodawcę faktury są dowodem potwierdzającym jej zatrudnienie w firmie, a zatem niezrozumiałe jest ich nie uwzględnienie przez organ rentowy. Ponadto w lutym 2015 r. płatnik składek osiągnął przychód w wysokości 2.900 zł. Wynika to z faktu, iż faktura została wystawiona za styczeń 2015 r. Pracodawca często podejmował dwie prace w danym miesiącu, a zapłatę za nie otrzymywał w następnym miesiącu. Powyższe zdaniem odwołującej świadczy o tym, iż płatnika składek było stać na wypłacenie wynagrodzenia pracownikowi. Odwołującej było łatwo pogodzić jedną pracę z pracą u P. G. z uwagi na dużą ilość dni wolnych w pierwszym miejscu zatrudnienia. /vide odwołanie k. 2-4 akt/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. w odpowiedzi na odwołanie przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania. /vide odpowiedź na odwołanie k. 6-7 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

I. M. urodziła się w dniu (...) Z zawodu jest technikiem ekonomistą. Ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika, specjalność (...) przedszkolna i wczesnoszkolna”.

W okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. I. M. była zatrudniona w (...) S.A. na podstawie umowy o pracę z dnia 1 września 2014 r. zawartej na czas określony. Odwołująca była zatrudniona na stanowisku sprzedawcy-kasjera w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołująca swoje obowiązki wykonywała w sklepie w D., w godzinach ustalonych na podstawie miesięcznego grafiku. Pracę świadczyła w godzinach od 6.30 do 14.30 lub od 14.00 do 22.00 od poniedziałku do soboty, a w niedziele od 7.45 do 15.45. Niektóre niedziele i soboty były dniami wolnymi od pracy. Ponadto w tygodniu odwołująca otrzymywała dni wolne za pracującą sobotę i niedzielę.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego, w tym świadectwo ukończenia technikum, dyplom uzyskania tytułu zawodowego, dyplom ukończenia studiów, grafik na styczeń i luty 2015 r. w D.; CV (k. 29-30)

P. G. od czerwca/lipca 2014 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą Firma (...) -BUD. Działalność rozpoczął dzięki uzyskanej dotacji. Przedmiotem działalności są prace remontowo-budowlane. P. G. wszystkie prace remontowe wykonuje sam, a w przypadku większych prac pomaga mu kolega, który również prowadzi działalność gospodarczą.

Płatnik składek był zainteresowany rozszerzeniem działalności o sprzątanie po przeprowadzonych remontach. Wynikało to z potrzeb rynku, gdyż klienci chcieli, aby po wykonanych pracach mieszkanie było posprzątane. W tym celu umieścił ogłoszenie o poszukiwaniu pracownika na tablicy ogłoszeń w gminie oraz na stronie internetowej (...). Na rozwinięcie i poszerzenie zakresu działalności płatnik składek miał odłożone pieniądze w kwocie 40.000 zł.

dowód: zeznania P. G. (k. 48v-49)

Na ogłoszenie odpowiedziała odwołująca, która spotkała się z P. G. pod koniec grudnia 2014 r. Na spotkaniu odwołująca przedstawiła swoje kwalifikacje przedkładając stosowną dokumentację. Na tej podstawie płatnik składek uznał, iż I. M. posiada wystarczające kompetencje do wykonywania m.in. prac biurowych.

dowód: zeznania odwołującej (k. 47v-48)

Dnia 1 stycznia 2015 r. strony zawarły umowę o pracę, na podstawie której odwołująca została zatrudniona w przedsiębiorstwie Firma (...) -BUD P. G. na okres próbny do 31 stycznia 2015 r. przy wykonywaniu prac biurowych oraz sprzątaniu obiektów. Odwołująca została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1.750 zł brutto.

dowód: umowa o pracę (k. 35)

Dnia 2 stycznia 2015 r. odwołująca otrzymała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku pracownika biurowego oraz przy sprzątanii obiektów. W tym samym dniu odbyła szkolenie wstępne w dziedzinie BHP.

dowód: zaświadczenie lekarskie (k. 28), karta szkolenia BHP (k. 34)

Natomiast na podstawie umowy o pracę z dnia 1 lutego 2015 r. I. M. została zatrudniona na czas określony do 31 grudnia 2017 r. przy wykonywaniu prac biurowych oraz sprzątanii obiektów. Odwołująca została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, a wynagrodzenie ustalono w wysokości 1.750 zł brutto.

dowód: umowa o pracę (k. 36)

Odwołująca miała elastyczny czas pracy i wykonywała ją w zależności od godzin pracy ustalonych w grafiku u pierwszego pracodawcy, tj. (...) S.A. W styczniu 2015 r. odwołująca świadczyła pracę z reguły od godziny 6.00 lub 7.00 do 12.00, 13.00 lub 17.00, a także od 15.30 do 18.00, 18.30, 19.00, 20.30 lub 21.00. Natomiast w lutym 2015 r. I. M. wykonywała swoje obowiązki od 7.00 do 12.00, 14.00 lub 17.00. Podobnie jak w pracy w D. odwołująca ustalała z P. G. grafik na cały miesiąc z góry. Natomiast listę obecności podpisywała codziennie.

Zadaniem odwołującej było sprzątanie po remontach, pozyskiwanie klientów, prowadzenie dokumentacji biurowej oraz odpowiadanie na zapytania ze strony klientów i składanie ofert.

W okresie od stycznia do lutego 2015 r. odwołująca pozyskała dwóch klientów na sprzątanie domów po remontach, tj. H. K., u której sprzątała dwa pokoje oraz M. K., u którego I. M. sprzątała kuchnię, łazienkę i dwa pokoje. W obu przypadkach sprzątanie obejmowało wyniesienie folii, umycie podłóg i okien, a w przypadku M. K. również umycie łazienki.

Do obowiązków odwołującej należało również przygotowywanie ofert do przetargów. Dwie spośród trzech ofert sporządzonych przez odwołującą dotyczyły szkoły w gminie D. oraz świetlicy wiejskiej w D.. Przygotowanie takiej ofert wymagało wypełnienia wniosku obejmującego wycenę materiałów. W tym celu odwołująca dzwoniła do hurtowni z zapytaniem o ceny produktów, takich jak płytki, farby.

Do pracy odwołująca dojeżdżała rowerem lub samochodem, gdyż od 2012 r. mieszka z mężem u teściów w D..

dowód: lista obecności (k. 23-24), rachunki (k. 42); zeznania odwołującej (k. 47v-48)

W związku z zatrudnieniem w (...) S.A. odwołująca miała dni wolne od świadczenia pracy (także z tytułu urlopu wypoczynkowego) w następujących dniach i okresach: 1, 4, 6-9, 12-14, 18-21, 23-24, 28-29 **stycznia** 2015 r. oraz 1, 5-7, 9-28 **lutego** 2015 r.

dowód: lista obecności (k. 53, 55), karta pracy (k. 54, 56)

Od 16 lutego 2015 r. odwołująca była niezdolna do pracy w związku z ciążą. Natomiast pierwsze badania wykonano w dniu 26 stycznia 2015 r., kiedy to stwierdzono ciążę w 6 tygodniu. Prowadzący ciążę odwołującej lekarz nie stwierdził wówczas przeciwwskazań do wykonywania pracy. Pierwsze nieprawidłowości w przebiegu ciąży stwierdzono w dniu 16 lutego 2015 r. Lekarz zalecił wówczas oprócz leków, ochronę od pracy, a także dietę i wypoczynek.

dowód: karta przebiegu ciąży (k. 20a), dokumentacja medyczna (k. 59-61)

Płatnik składek złożył następujące dokumenty rozliczeniowe za I. M.:

- za 01.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 1.750 zł,
- za 02.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne 937,50 zł,

- za 03.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne o zł,
- za 04.2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne o zł,
- za 05. 2015 r. z wykazaną podstawą wymiaru na ubezpieczenia społeczne o zł.

Odwołującej wypłacono następujące kwoty wynagrodzeń:

- za 01.2015 r. – 1.286,16 zł,
- za 02.2015 r. – 1.172,63 zł,
- za 03.2015 r. – 852,56 zł.

dowód: lista płac (k. 31-33),

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej odwołujący uzyskał przychód w wysokości 11.415,00 zł w 2014 r. Natomiast w 2015 r. odwołujący uzyskał następujący przychód:

- w 01.2015 r. – 1.900 zł,
- w 02.2015 r. – 2.900 zł,
- w 03.2015 r. – 550 zł,
- w 04.2015 r. – 1.700 zł,
- w 05.2015 r. – 2.700 zł,
- w 06.2015 r. – 3.500 zł.

dowód: dokumenty w aktach organu rentowego, w tym ewidencja przychodów, rachunki; karty z księgi przychodów i rozchodów za sierpień-października 2014 r. (k. 37-38), PIT-28 za 2014 r. (k. 39-41)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych dowodów, w tym dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w aktach pozwanego organu rentowego oraz aktach osobowych I. M. oraz zeznań odwołującej i płatnika składek.

Sąd dał wiarę **dokumentom** zgromadzonym w aktach sprawy, jak i w aktach organu rentowego, albowiem nie były one kwestionowane przez żadną ze stron, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Za wiarygodne uznał Sąd **zeznania odwołującej i płatnika składek**. Zeznania te w ocenie Sądu były spójne i logiczne, a przy tym korespondowały ze sobą wzajemnie się uzupełniając w szczegółach, przez co stanowiły jedną, niebudzącą wątpliwości całość.

W ocenie Sądu, **płatnik składek** zeznawał wiarygodnie i spójnie, w związku, z czym zeznania jego zasługują na przymiot wiarygodności. W szczególności zeznania te wykazały celowość zatrudnienia odwołującej I. M. w charakterze pracownika biurowego i do prac sprzątających. Mianowicie wskazał, że wynikało to z poszerzenia przedmiotu działalności o sprzątanie. Klienci byli zainteresowani sprzątnięciem po wykonanych remontach czy pracach budowlanych. Ponadto obowiązkiem odwołującej było udzielanie odpowiedzi na zapytania ofertowe, jak również przygotowywanie ofert i poszukiwanie klientów oraz prowadzenie dokumentacji firmy. P. G. potwierdził, iż w celu zatrudnienia pracownika umieścił ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w gminie oraz na stronie internetowej (...). Na tak umieszczone ogłoszenie odpowiedziała odwołująca. Ponadto przed zatrudnieniem odwołującej P. G. przeprowadził z nią rozmowę, w trakcie której doszło do ustalenia warunków pracy.

Zeznania odwołującej Sąd uznał za wiarygodne w całości, rzeczowe i szczerze oraz znajdujące odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Dotyczy to w szczególności podjęcia pracy i jej faktycznego świadczenia, zakresu obowiązków, jakie w ramach stosunku pracy wykonywała, czasu i rodzaju wykonywanej przez odwołującą pracy. Zeznania odwołującej są zbieżne z dokumentami zgromadzonymi w aktach sądowych i pozwanego organu rentowego oraz z zeznaniami P. G. – w szczególności w zakresie przyczyn zatrudnienia właśnie odwołującej na stanowisko pracownika biurowego i do wykonywania prac sprzątających. Ponadto odwołująca wskazała, że poszukiwała dodatkowego zatrudnienia, gdyż w pracy w sklepie (...) otrzymywała minimalne wynagrodzenie i nie pozwalało to na zaspokojenie w pełni potrzeb rodziny. Odwołująca wyjaśniła również, iż dzięki elastycznym godzinom pracy u zainteresowanego była w stanie pogodzić pracę w obu miejscach zatrudnienia. Istotne jest także i to, że grafik w D. był ustalany na cały miesiąc z góry, co pozwoliło odwołującej i zainteresowanemu na ustalenie odpowiednich godzin pracy I. M. w (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie I. M. zasługiwało na uwzględnienie.

Organ rentowy odmówił I. M. objęcia jej ubezpieczeniem pracowniczym od dnia 1 stycznia 2015 r., powołując się na fikcyjność zawartej umowy o pracę (art. 83 kc) ewentualnie jej zawarcie celem obejścia przepisów prawa zmierzającym do uzyskania świadczeń z ZUS.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są między innymi pracownikami. Z kolei art. 13 pkt 1 ustawy wskazuje, że pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Zgodnie z art. 2 kp, pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania bądź spółdzielczej umowy o pracę. Użyty w przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem a pracodawcą więzi prawnej, która jest warunkiem koniecznym, a zarazem wystarczającym, dla przyznania danej osobie statusu pracownika. Tą więzią jest pozostawanie w stosunku pracy, o którym mowa w art. 22 kp, który stanowi, iż przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Art. 36 ust. 1 i 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Każda osoba, w stosunku, do której wygasł tytuł do ubezpieczeń społecznych, podlega wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń. Zgłoszenie wyrejestrowania płatnik składek jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni od daty zaistnienia tego faktu, z zastrzeżeniem ust. 12 i 14. Przepisy ust. 2, 3 i 9 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek.

Pozwany organ rentowy wskazał w zaskarżonej decyzji, a później w odpowiedzi na odwołanie, że I. M. nie wykonywała pracy, a zgłoszona została do ubezpieczeń społecznych jedynie w celu uzyskania prawa do świadczeń – zasiłku chorobowego, a następnie macierzyńskiego. W konsekwencji odwołująca nie podlega od dnia 1 stycznia 2015 r., to jest w okresie fikcyjnego zatrudnienia ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z art. 83 § 1 kc, nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Oświadczenie woli złożone jest dla pozorów wtedy, gdy z góry powziętym zamiarem stron jest brak wywołania skutków prawnych, przy jednoczesnej chęci wprowadzenia innych osób w błąd, co do rzekomego dokonania określonej czynności prawnej. Dochodzi do tego wówczas, gdy strony udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej. Zwykła pozorność ma miejsce, gdy pod pozorowaną czynnością prawną nic się nie kryje. Najczęściej czynność taka ma na celu ukrycie innej

rzeczywistej i zamierzonej czynności prawnej. W wyroku z dnia 23 czerwca 1986 r. (I CR 45/86 nie publ.) Sąd Najwyższy zdefiniował pozornosc, jako wade oswiadczenia woli polegajaca na niezgodnosci miedzy aktem woli a jej przejawem na zewnatrz.

W niniejszej sprawie spór koncentrowal się na uznaniu czy umowa o pracę z dnia 1 stycznia 2015 r. stanowila z mocy art. 58 § 1 kc w zw. z art. 300 kp niewazna czynnosć prawną, która nie mogla rodzić skutków w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Sąd nie podziela stanowiska pozwanego organu rentowego opartego na uznaniu, iż strony zawarły umowę o pracę dla pozoru lub w celu obejścia prawa, co stanowi o nieważności tej umowy w świetle art. 58 § 1 kc w zw. z art. 300 kp, a w konsekwencji o niepodleganiu od dnia 1 stycznia 2015 r. przez odwołujaca I. M. pracowniczym ubezpieczeniom społecznym.

Sąd podziela w tej mierze poglad Sądu Najwyższego, iż zamiar obejścia prawa poprzez „fikcyjne” zawarcie umowy o pracę dotyczy jedynie zawarcia takiej umowy o pracę, która nie wiąże się ze świadczeniem pracy, a dokonanie zgłoszenia do ubezpieczenia następuje pod pozorem zatrudnienia oraz że stronom umowy o pracę, na podstawie, której rzeczywiscie były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy – art. 58 § 1 kodeksu cywilnego w związku z art. 300 kodeksu pracy (vide np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., II UK 141/04).

W tym miejscu warto również zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r. (OSNAP 2002/21/527), w którym wskazano, iż nie można przyjąć pozornosci oswiadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował.

W toku postępowania dowodowego Sąd ustalil, że odwołujaca I. M. rzeczywiscie świadczyła pracę w firmie (...) na podstawie umowy o pracę z dnia 1 stycznia 2015 r. zawartej na okres próbny do 31 stycznia 2015 r. i następnie umowy o pracę z dnia 1 lutego 2015 r. zawartej na czas określony do 31 grudnia 2017 r. W ramach obowiązków pracowniczych, do których realizacji przystąpiła z dniem 2 stycznia 2015 r., odwołujaca wykonujac osobiście pracę w biurze pracodawcy, zajmowała się pozyskiwaniem klientów oraz prowadzeniem dokumentacji biurowej. Odpowiadala na zapytania ze strony klientów, składala oferty oraz zajmowała się sprzątaniami po pracach budowlanych. Do obowiązków odwołujacej nalezalo również przygotowywanie ofert do przetargów. Przygotowanie takiej ofert wymagało wypełnienia wniosku obejmujacego wycenę materiałów. W tym celu odwołujaca dzwonila do hurtowni z zapytaniem o ceny produktów, takich jak płytki, farby. Odwołujaca swoje obowiązki świadczyła na podstawie grafiku ustalonego z pracodawcą, który był dostosowany do godzin pracy odwołujacej w (...) S.A. Ponadto wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe odwołujacej było zgodne z profilem stanowiska pracy, na jakie została zatrudniona.

Nadto, w świetle wiarygodnych zeznań zainteresowanego P. G., potrzeba zatrudnienia pracownika związana była z poszerzeniem działalności o sprzątaniami po wykonanych remontach. Wynikalo to także z zainteresowania ze strony klientów taką usługą. Ponadto odwołujaca została zatrudniona po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej, w trakcie której zainteresowany uznal jej kwalifikacje za wystarczajace. Zeznania zainteresowanego okazaly się również wiarygodne i zbieżne z zeznaniami odwołujacej w zakresie przyczyn zatrudnienia właśnie I. M..

W ocenie Sądu, rzeczywiste świadczenie przez odwołujaca pracy zostało udowodnione wiarygodnymi zeznaniami odwołujacej i zainteresowanego P. G..

Dla oceny zgodności z prawem skarżonej decyzji (albo patrząc z innej perspektywy, zasadności odwołania) nie mają przesadzajacej donioslosci okolicznosci, jakie towarzyszyły podjęciu zatrudnienia przez odwołujaca. Zaznaczyć jednak nalezy, że fakt bycia w ciąży przez odwołujaca nie powinien mieć żadnego znaczenia dla ważności zawartej miedzy nimi umowy o pracę, pod warunkiem, że umowa o pracę posiada wszystkie niezbędne elementy konstytuujace stosunek pracy na mocy art. 22 § 1 kp.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, wykazał, że umowa o pracę zawarta z odwołującą w dniu 1 stycznia 2015 r. posiada wszystkie wymagane prawem elementy dla swojej ważności i skuteczności. Świadczona praca przez odwołującą była wykonana osobiście w sposób ciągły, zgodnie z poleceniem kierownictwa, co do czasu, miejsca i sposobu świadczenia pracy, a pracodawca był obowiązany do zapłaty wynagrodzenia.

W prawie ubezpieczeń społecznych nie decyduje ważność umowy o pracę, wiązana z zamiarem dyktującym potrzebę jej zawarcia, lecz to czy zawierające ją strony miały zamiar wzajemnego zobowiązania się – przez pracownika do świadczenia pracy, a przez pracodawcę do dania mu pracy i wynagradzania za nią oraz fakt realizowania umowy. Wszystkie te elementy zostały przez Sąd Okręgowy zbadane, zamiar zobowiązania się stron, o jakim jest mowa istniał w chwili zawarcia umowy z dnia 1 stycznia 2015 r., a odwołująca pracę rzeczywiście wykonywała.

Sąd nie podziela zarzutu pozwanego organu rentowego jakoby zatrudnienie odwołującej I. M. na podstawie umowy o pracę z dnia 1 stycznia 2015 r. było niezasadne i sprzeczne z zasadami prowadzenia działalności gospodarczej, albowiem z doświadczenia życiowego wynika jednoznacznie, że poszerzenie przedmiotu działalności wiązała się z koniecznością zatrudnienia pracownika posiadającego w tym zakresie doświadczenie, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie.

Art. 6 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, stanowi o obowiązkowym ubezpieczeniu emerytalnym i rentowym pracowników, czyli – stosownie do art. 2 kp – osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, a nie tych, które tylko umowę o pracę zawarły. Obejściem prawa jest, więc zamiar nawiązania stosunku ubezpieczeń społecznych bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę, czego w niniejszej sprawie, mając na uwadze materiał dowodowy, stwierdzić nie można. W tym świetle całkowicie chybiony jest zarzut organu rentowego, iż odwołująca została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych tylko w celu uzyskania prawa do świadczeń z tychże ubezpieczeń. Gdyby nawet tak było, to, przy dokonanych przez Sąd ustaleniach, iż odwołująca faktycznie wykonywała pracę w ramach stosunku pracy z P. G. nie ma to jakiegokolwiek znaczenia w sprawie. Skoro, bowiem z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz wypadkowego i chorobowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r., I UK 43/10). Oczywistym przy tym jest, iż umowa taka, jak już wyżej zaznaczono, musi być przez strony realizowana, co zostało w sprawie przez Sąd Okręgowy ustalone.

Fakt świadczenia przez odwołującą I. M. pracy i odbierania jej przez pracodawcę P. G. świadczy o spełnianiu warunku zatrudnienia pracowniczego, stanowiącego tytuł ubezpieczenia objęty art. 6 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 2 kp. Do objęcia pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby zgłoszenie dotyczyło osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła, a więc nie wykonywała zatrudnienia lub wykonywała je na podstawie innej umowy niż umowa o pracę.

Umowie o pracę, nienaruszającej przepisu art. 22 kp, nie można stawiać zarzutu zawarcia w celu obejścia prawa, nawet wówczas, gdyby zawarcie jej dyktowane było wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Cel obejścia ustawy polega, bowiem na takim ukształtowaniu treści umowy, które pozornie nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości zmierza do realizowania celu przez nią zakazanego.

Mając na uwadze to, iż wykonywanie praw i obowiązków płynących z nawet nieważnie zawartej umowy o pracę rodzi tytuł ubezpieczenia społecznego, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc i powołanych w uzasadnieniu przepisów prawa materialnego, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca I. M. jako pracownik płatnika składek (...) P. G. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2015 r.

/-/ Maciej Nawrocki